

Home office a změny po novele zákoníku práce 2017

JUDr. Marilla Kokešová

Praha, 24. května 2017

Cíl semináře

- Cílem semináře je seznámit účastníky s hlavními rysy výkonu práce z domova a výkonu práce na dálku a s hlavními rizikovými oblastmi homeworkingu a teleworkingu a upozornit na základní úskalí související s tímto druhem výkonu práce.
- Zabývat se budeme také řešením problematiky home office v praxi s ohledem na nedostatečnou stávající právní úpravu a nejednotnost právních výkladů.
- Účastníci semináře získají základní poznatky o chystaných změnách právní úpravy v rámci nové koncepční novely zákoníku práce.

Osnova přednášky

- Home office a teleworking, základní pojmové vymezení
- Home office – hlavní výhody a nevýhody
- Současná právní úprava výkonu práce z domova a výkonu práce na dálku
- Způsoby sjednání výkonu práce z domova
- Problematika home office a sjednaného místa výkonu práce
- Placení nákladů a náhrada nákladů na home office zaměstnavatelem
- Zajištění a používání techniky, nutného technického vybavení a pracovních prostředků při výkonu práce z domova a práce na dálku
- Možnost pravidelného setkávání s ostatními zaměstnanci
- Problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu práce z domova, práva a povinnosti účastníků pracovněprávního vztahu
- Home office a problematika pracovních úrazů a nemocí z povolání
- Připravovaná nová právní úprava home office a teleworkingu
- Další hlavní změny v rámci připravované novely zákoníku práce

Prameny práva:

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozd. předp.
zák. č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozd. předp.
zák.č. 251/2005 Sb., o inspekci práce,
zák.č. 373/2011 Sb., o specifických zdrav. službách, ve znění
pozd. předpisů

Zák. č. 155/2013 Sb. úč. od 1.8.2013 – novela ZP

Nař. vlády č. 567/2006 Sb. + novely (minimální mzda)

Nař. vlády č. 564/2006 Sb. + novely (platy veř. služby a správa)
další související pracovněprávní předpisy

„Nové“ přepisy od 1.1.2014:

Zák. č. 303/2013 Sb. novela zák. práce 2014, změnový zákon

Zák. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (nový), NOZ

Zák. č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích, ZOK

- „Aktuální“ legislativní změny:

- zákon **101/2014 Sb.**, účinnost od **24.6.2014** (změna Zákona o pobytu cizinců na území ČR + ZoZ)

- zákon č. **136/2014 Sb.**, změna ZoZ + ZIP od **1.1.2015**

- novela zákoníku práce zák. č. **205/2015** (technická novela)

- novela zákona o zaměstnanosti a zákona o pobytu cizinců na území ČR zák. č. **203/2015** - účinnost od **1. 10. 2015**

- **novela NOZ, z.č. 460/2016 Sb.** úč. od 30.12.2016, PPV od 28.2.17
ost. od 1.1.2018

- **Připravované legislativní změny:**

- velká novela NOZ

- v legisl. procesu novela ZoZ, ST č. 911

- **novela zákoníku práce – koncepční novela 2016/2017 ST č. 903**

Home office a teleworking

-základní pojmové vymezení

- Zvláštní povaha práce některých zaměstnanců:
- Výkon práce z domova = *homeworking / homework* nebo *home office*
- Výkon práce na dálku = *teleworking / telework*
- Zaměstnanec nepracuje na pracovišti zaměstnavatele, ale na jiném *dohodnutém místě* mimo pracoviště zaměstnavatele
- podle *dohodnutých podmínek* vykonává zaměstnanec pro zaměstnavatele *sjednanou práci*
- v pracovní době, kterou *si rozvrhuje sám zaměstnanec*
- vždy pouze v rámci *pracovněprávního vztahu*

Pracovněprávní vztahy

Pracovněprávní vztahy jsou vztahy:

- vznikající při výkonu **závislé práce** mezi zaměstnanci a zaměstnavateli,
- kolektivní povahy, které souvisejí s výkonem závislé práce
- *Základní pracovněprávní vztahy* = **pracovní poměr**
a právní vztahy založené **dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr**
- Základní pracovněprávní vztah nemůže vzniknout mezi manžely nebo partnery (§ 318)
- zaměstnanec v dalším základním pracovním vztahu u téhož zaměstnavatele nesmí vykonávat práce, které jsou stejně druhově vymezeny

Závislá práce

může být vykonávána

- výlučně v základním pracovně právním vztahu podle ZP,
- není-li upravena zvláštními právními předpisy (např. služební zákon, zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů)
- jinak se jedná o *nelegální práci*

Základní pojmové znaky závislé práce

Závislá práce (§2 ZP)

Pojmové znaky:

- Vykonávána ve vztahu nadřazenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance
- jménem zaměstnavatele,
- podle pokynů zaměstnavatele,
- výlučně osobní výkon práce zaměstnance pro zaměstnavatele

Důsledky:

- vykonávána za mzdu, plat nebo odměnu za práci,
- *na náklady zaměstnavatele* a odpovědnost zaměstnavatele,
- v pracovní době
- na pracovišti zaměstnavatele *popřípadě na jiném dohodnutém místě*

- Výkon závislé práce mimo základní pracovněprávní vztah je nelegální prací
- Za výkon nelegální práce uloží inspekce práce:
 - zaměstnavateli (právnícké osobě) pokutu ve výši až 10 000 000 Kč, nejméně 50 000 Kč (do 31.12.2014 250 000 Kč)
 - zaměstnanci ve výši až 100 000 Kč
- Z pohledu placení daní a odvodů pojistného je rozhodná skutečná povaha vztahu (závislá činnost)

Home office a teleworking

Vhodné profese

- **Ekonomické a obchodní:** poradce, účetní, právník, advokát, ekonom, analytik, fakturant, obchodní zástupce, marketingový pracovník, obchodní manažer, provozovatel e-shopu, administrativa
- **Technické:** projektant, konstruktér, designér, kreslič, architekt, odhadce, statik
- **Počítačové:** programátor, grafik, kodér, webdesignér, vývojář, konzultant, analytik, tester
- **Řemeslné:** kadeřník, kosmetička, opravář aut, svářeč
- **Ostatní:** dispečer, ekolog, skladatel, astrolog, personalista, pracovník neziskové společnosti, nakladatel, copywriter, novinář, překladatel, spisovatel, hudebník, scénárista, fotograf, návrhář

Home office

Hlavní výhody a nevýhody

Výhody:

- Flexibilní forma zaměstnávání
- Zaměstnavatel umožňuje zaměstnanci výkon práce z domova
- Velká obliba práce z domova – vzrůstající trend
- Lepší propojení rodinného a osobního života s pracovním
- Efektivní hospodaření s volným časem
- Založena na důvěře a respektu
- Úspora nákladů pro zaměstnavatele
- Často jako forma **stále více žádaného benefitu**

Nevýhody:

- Vhodné jen pro určité profese
- Není vhodné pro každého - vyžaduje vůli a tvrdou disciplinu
- Mnohem vyšší nároky na komunikaci v týmu i na způsob organizace práce
- Nutné jasné stanovení úkolů a cílů a zajištění kontroly jejich plnění
- Vysoké nároky na technické zabezpečení, bezpečnostní rizika
- Zajištění přístupu k firemní síti
- Problematická **ochrana firemních dat** – drahé bezpečnostní zajištění ochrany dat
- Problematická kontrola zaměstnance ze strany Z-tele – náročnější a dražší postupy
- **Problematické zajištění plnění požadavků na pracovní prostředí**
- **Problematické zajištění plnění povinností na úseku BOZP**

Home office

Psychologické a zdravotní aspekty

- Velmi žádaný způsob výkonu práce ze strany Z-nců
- Požadovaný a přínosný benefit –lepší využití volného času
X !!!
- Varovné psychologické studie pracovního lékařství
- Např. studie univerzity v Bedfordshiru (Deník *The Guardian*):
 - volná prac. doba, stálá v rámci celého dne, Z-nci “nevypnou“
 - „všudypřítomná“ práce, tendence neustále pracovat
 - neoddělení výkonu práce a osobního volna
 - neustálá kontrola pracovních e-mailů
 - sociální izolace - *možný důsledek:*
 - závažné zdravotní důsledky
 - velká psychická zátěž - odraz ve špatných stravovacích návycích, neschopnosti odpočinku a ve špatném spánku

Současná právní úprava

- Upraveno ZP jako *zvláštní povaha práce některých zaměstnanců* v § 317 ZP:
 - výkon práce Z-ncem mimo pracoviště Z-tele, na jiném *dohodnutém* místě
 - výkon *sjednané* práce podle *dohodnutých* podmínek
 - Z-nec si *sám rozvrhuje* pracovní dobu, tj. na Z-nce se nevztahuje úprava rozvržení pracovní doby, prostojů ani přerušení práce při nepříznivých povětrnostních vlivech
 - při jiných důležitých osobních překážkách v práci nepřísluší Z-nci náhrada mzdy nebo platu, s výjimkami dle nař. vl. 590/2006 Sb.:
 - *s výjimkou svatby, úmrtí příbuzného a přestěhování*
 - vždy přísluší náhrada mzdy/platu při dočasné pracovní neschopnosti (nutno stanovit rozvržení prac. doby do směn)
 - nepřísluší mzda /plat nebo náhradní volno za práci přesčas ani náhradní volno nebo náhrada mzdy anebo příplatek za práci ve svátek

- Při *kombinovaném způsobu* nutno při práci na pracovišti dodržovat rozvržení pracovní doby stanovené Z-telem + povinná evidence prac. doby + ostatních údajů
- V plném rozsahu se uplatňuje úprava povinností k náhradě škody
 - včetně povinnosti zaměstnavatele k náhradě škody a nemajetkové újmy v důsledku pracovního úrazu, který Z-nci utrpěli doma při výkonu práce
 - **nutno plnit všechny zák. povinnosti Z-tele**
 - *Současná zákonná úprava velmi stručná a nedostatečná*
 - nereflektuje ostatní podmínky
 - Bližší podmínky a povinnosti *sjednat smlouvou, dohodou*
 - Úprava *vnitřním předpisem* jen velmi okrajově
 - vnitřní předpis nesmí Z-nci stanovit vyšší rozsah a více povinností než stanoví ZP a související předpisy (nicotnost vnitřního předpisu)

Způsoby sjednání výkonu práce z domova

- Lze sjednat při vzniku pracovního poměru – přímo v pracovní smlouvě,
při založení vztahu mimo prac. poměr – přímo v DPP nebo DPČ
- také lze sjednat po vzniku pracovněprávního vztahu - jako změnu prac. smlouvy nebo DPP/DPČ
– dodatkem nebo samostatnou dohodou
- současná právní úprava to nevyklučuje (na rozdíl od přípr. novely)
- smluvní volnost omezená pouze základními zásadami , příp.
zákonem + § 363 ZP

Základní zásady PPV

- Vyjadřují smysl a účel ZP, hranice smluvní volnosti a podpůrné aplikace obč. zák.
 - zvláštní zákonná ochrana postavení zaměstnance,
 - uspokojivé a bezpečné podmínky pro výkon práce,
 - spravedlivé odměňování zaměstnance,
 - řádný výkon práce zaměstnancem v souladu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele,
 - rovné zacházení se zaměstnanci a zákaz jejich diskriminace.

Vznik pracovního poměru

- Pracovní poměr se zakládá **pracovní smlouvou** mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, není-li stanoveno jinak
- Nejčastější způsob vzniku PP
- Volba – je předpokladem uzavření pracovní smlouvy, musí jí předcházet tam, kde tak stanoví zvláštní právní předpis, nebo stanovy sdružení podle zvláštního právního předpisu
- Jmenování – pouze v případech stanovených ZP nebo zvl. pr. př.
- PP vzniká dnem sjednaným v PS jako *den nástupu do práce*
- v případě jmenování dnem uvedeným jako *den jmenování* na pracovní místo vedoucího Z-nce

Pracovní smlouva

Podstatné náležitosti pracovní smlouvy:

- **Druh práce**, který má zaměstnanec pro zaměstnavatele vykonávat

- **Místo /místa výkonu práce**, ve kterých má být práce vykonávána

- */pravidelné pracoviště/*

- **Den nástupu do práce**

- Není-li v PS sjednáno *pravidelné pracoviště /pro účely cest.náhrad/*, je pravidelným pracovištěm *místo výkonu práce* sjednané v PS

- je-li místo výkonu práce sjednáno širěji než 1 obec

- považuje se za pravidelné pracoviště obec,

- ve které nejčastěji začínají cesty Z-nce za účelem výkonu práce* (pozor na úpravu při kombinovaném způsobu+ pov. setkávání)

- Má-li být Z-ncem konána práce z domova, nutno uvést a upravit

- Místo výkonu práce / pravidelné pracoviště v PS (mimo pracoviště Z-tele)
- Z-nec si sám rozvrhuje PD

+

- vhodné sjednat bližší podmínky
- buď přímo v PS, nebo v jiné smlouvě /dohodě
- případně odkazem na vnitřní předpis Z-tele
- pozor na rozsah povinností ve vnitřním předpise – nicotnost

Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr

- Zaměstnavatel má zajišťovat plnění svých úkolů *především zaměstnanci v pracovním poměru*
- Zákon dovoluje i výkon (závislé) práce *mimo pracovní poměr*
= **Dohoda o provedení práce a Dohoda o pracovní činnosti**
- V dohodách o pracích mimo pracovní poměr *není zaměstnavatel povinen rozvrhnout zaměstnanci pracovní dobu*
- Lze sjednat (často se předpokládá – zejména u DPP) výkon práce mimo pracoviště zaměstnavatele
- Flexibilita pracovního vztahu
- Kratší pracovní úvazky
- Lze uzavírat opakovaně, více dohod současně (pozor - s rozdílným druhem práce)
- Pozor na celkový rozsah práce u všech DPP v jednom kal. roce

•Na práci konanou na základě *dohod mimo pracovní poměr* se vztahuje úprava pro výkon práce v pracovním poměru dle ZP, s těmito **výjimkami**

•Neuplatní se :

- *převedení na jinou práci a přeložení*
- dočasné přidělení
- odstupné
- *pracovní doba a doba odpočinku (tj. ze zákona se pracovní doba nerozvrhuje), výkon práce však nesmí přesáhnout 12 hodin v průběhu 24 hodin po sobě jdoucích*
- *překážky v práci na straně zaměstnance*
- dovolená
- skončení pracovního poměru
- odměňování, s výjimkou minimální mzdy (nutno zachovat)
- cestovní náhrady

- U DPČ je možné sjednat nebo stanovit vnitřním předpisem právo na jiné důležité osobní překážky v práci a dovolenou, za podmínek dle ZP
- U DPČ i DPP lze sjednat právo na cestovní náhrady
- U DPČ i DPP musí být vždy dodržena úprava důležitých osobních překážek v práci (zejm. dočasná pracovní neschopnost, mateřská+rodičovská dovolená)
- Z-ncům pracujícím na základě DPP nebo DPČ přísluší náhrada odměny za dobu pracovní neschopnosti (jsou-li účastni nem.poj.)
 - od 1.1.2014 za dobu prvních 14 dnů, první 3 dny karenční doba bez náhrady odměny
 - pro tyto účely Z-tel povinen u DPP a DPČ předem určit rozvržení týdenní pracovní doby do směn (fiktivní rozvržení)
 - praktické je učinit tento pevný rozvrh týdenní pracovní doby součástí obsahu DPČ a DPP

Dohoda o provedení práce

•Podstatné náležitosti:

- V dohodě musí být uvedena *doba, na kterou se uzavírá* (KNZP)
 - doba určitá / doba neurčitá
 - + další
- výše sjednané odměny a podmínky pro její poskytování
- Z povahy věci by měla DPP obsahovat **další náležitosti**:
- Specifikaci sjednané práce (vymezení pracovního úkolu nebo určení druhu práce při opakujících se činnostech)
- předpokládaný rozsah práce, pokud rozsah nevyplývá přímo z vymezení pracovního úkolu
- Pokud Z-nec účasten nemocenského pojištění (odm.+ 10 tis/m)
 - Vhodné dohodnout rozvržení týdenní pracovní doby do směn
- Má-li být konána práce z domova, vhodné sjednat bližší podmínky – buď přímo v DPP nebo v separátní smlouvě/dohodě

Dohoda o pracovní činnosti

•Podstatné náležitosti DPČ:

- nutno uvést sjednané práce
- sjednaný rozsah pracovní doby (max. ½ stanovené týdenní PD)
- dobu, na kterou se dohoda uzavírá – doba určitá / doba neurčitá

+ další

- výši sjednané odměny a podmínky pro její poskytování

Další náležitosti:

- Za zaměstnance činné na základě DPČ se provádí odvody nemocenského a důchodového pojištění a zdravotního pojištění (s výjimkou zaměstnání malého rozsahu pod 2.500,- Kč/měs) -

Nutno dohodnout pevné rozvržení týdenní PD do směn

- Má-li být konána práce z domova, vhodné sjednat bližší podmínky – buď přímo v DPČ nebo v separátní smlouvě/dohodě

Placení a náhrada nákladů home office

- Výkon práce Z-ncem na náklady Z-tele a jeho odpovědnost */důsledek závislé práce/*
- Bližší podmínky nutno sjednat (v dohodě , ve smlouvě)
- Úprava i vnitřním předpisem
- Možná paušalizace náhrad (? chybí právní úprava)
- **Nelze zcela náhrady vyloučit** (*a to ani dohodou*)

Technické vybavení a prac. prostředky

- Nutno sjednat bližší úpravu podmínek
- Úprava možná i vnitřním předpisem (při respektování zákona)
- Nutno vytvořit **uspokojivé a bezpečné pracovní podmínky** Z-telem (zákl. zásada)
- **Rovné zacházení** se zaměstnanci a zákaz jejich diskriminace
- Při využití vlastních výrob. a prac. prostředků nutný souhlas Z-tele + náhrada nákladů + povinnost k náhradě škody
- Ochrana majetkových zájmů Z-tele: výr. a prac. prostředky Z-tele lze používat k osobní potřebě jen se souhlasem Z-tele
- Lze přiměřeným způsobem kontrolovat (ztížené možnosti HO)
- Problematické zajištění bezpečnosti počítačových programů, know how atd. (součinnost Z-nce)

Možnost setkávání s ostatními zaměstnanci

- Prozatím není zákonná úprava (připravována novelou ZP)
- Nutno zabránit sociální izolaci
- Odevzdávání splněných úkolů Z-ncem
- Kontrola plnění úkolů Z-telem
- Náročné na organizaci práce
- Kombinovaný způsob výkonu práce
- Problematika místa výkonu práce a pravidelného pracoviště

Problematika BOZP při výkonu práce z domova

- Nutno zajistit dodržování všech povinností BOZP Z-tele i Z-nce
 - Školení BOZP
 - Požadavky na podmínky pracoviště dle právních předpisů
 - Poskytování ochranných prac. prostředků, ochr. nápojů apod.
 - Zvýšená součinnost ze strany Z-nce (umožnit kontrolu „pracoviště“ Z-telem)
 - Pravidelné revize výr. prostředků (+ elektřina, plyn)
 - Bližší úprava smlouvou / dohodou (vnitřní předpis jen zákonné povinnosti)
- + u povinností BOZP se lze *odchýlit jen ve prospěch Z-nce!*
(§ 4a + § 363 ZP)

Pracovní úrazy a nemoci z povolání při HO

- **Pracovní úraz** – § 271k ZP

- Poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim
 - při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním (§ 273,274)
 - pro plnění pracovních úkolů , nezávisle na jeho vůli
 - krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů
 - Pracovním úrazem *není úraz*, který se zaměstnanci přihodil na cestě do zaměstnání a zpět

- **Nemoc z povolání** – vznikají nepříznivým působením chem., fyzikálních, biol. nebo jiných škodlivých vlivů, pokud vznikly za podmínek uvedených v seznamu nemocí z povolání.

- = též akutní otrava vznikající nepříznivým působením chem. látek

- Nemoci uvedené ve zvláštním seznamu:

- **Nař. vl. č. 290/1995 Sb., kterým se stanoví seznam nemocí z povolání a podmínek za nichž vznikají**

Pracovní úrazy a nemoci z povolání při HO

- Zachována povinnost Z-tele k náhradě majetkové a nemajetkové újmy v plném rozsahu
- Nemoci z povolání – dle zvláštního seznamu nemocí z pov.
+ závadné pracovní podmínky u Z-tele
- u home office zřejmě nenaplněny (profesní výjimky)
- Nutno plnit všechny požadované povinnosti při PÚ jako na pracovišti Z-tele
- Zvýšená součinnost ze strany Z-nce
- bližší podmínky nutno pečlivě upravit smlouvou /dohodou

Povinnosti Z- tele v případě pracovního úrazu (§105 ZP)

- Povinnost provést **neodkladné úkony**
 - zejména poskytnout první pomoc
 - provést **opatření k zabránění vzniku dalších škod** na zdraví či majetku
 - **zajistit místo úrazu**
 - **objasnit příčiny a okolnosti vzniku úrazu**, za účasti:
 - zaměstnance (je-li to možné s ohledem na jeho zdravotní stav),
 - svědkůa dále za účasti příslušného odborového orgánu nebo zástupce pro oblast BOZP
 - neměnit bez vážných důvodů stav na místě úrazu
- Povinnost **ohlásit pracovní úraz bez zbytečného odkladu stanoveným orgánům a institucím** (stát. zast./PČR, zdrav. poj., insp. práce/ báňský úřad, pojišťovna)
 - zaslat jim záznam o úrazu

- Podstatně ztížené podmínky Z-tele pro plnění povinností při PÚ
- Nutná zvýšená součinnost ze strany Z-nce
- Nutná zásadní důvěra mezi stranami , zejm. ze strany Z-tele
- Bližší podmínky a konkrétní plnění povinností nutno pečlivě upravit smlouvou /dohodou
 - Včasné ohlášení
 - přivolání svědků
 - ošetření lékařem
 - nutná fotodokumentace
 - včasné zanesení do informačního systému

Připravovaná nová právní úprava HO

- Připravovány zásadní legislativní změny: *Koncepční novela zákoníku práce 2016 /2017*
- ve 2. čtení ve Sněmovně, ST č. 903
- **již 58 pozměňovacích návrhů**
- předpokládaná účinnost 1.7.2017
/vybraná ustanovení – dovolená - účinnost od 1.1.2018/

Zvláštní povaha práce některých zaměstnanců - výkon práce mimo pracoviště zaměstnavatele

(home office, homeworking, teleworking)

- Nová úprava § 317 ZP
- Nová úprava se **vztahuje na všechny zaměstnance pracující mimo pracoviště Z-tele**
- + Z-nec si na základě dohody může sám rozvrhovat pracovní dobu dle vlastních potřeb

Nová úprava § 317 ZP:

- Výslovná úprava *výkonu práce mimo pracoviště Z-tele* – **podmínky sjednat v pracovní smlouvě nebo v DPČ, DPP**
 - tj. při vzniku prac. poměru nebo prac. vztahu, obsah PS, dohody
 - příp. později dodatkem (?)
/nelze samostatnou dohodou/
(*pozměňovací návrh k novele*)
- povinnost Z-tele k hrazení všech nákladů + náklady spojené s komunikací mezi Z-ncem a Z-telem (tj. i cestovné ?)
 - výslovný zákaz zahrnout náklady do mzdy/platu/odměny
 - možnost **sjednat úhradu paušální částkou**
(*pozměňovací návrh k novele*)

- Nutný kontakt s ostatními Z-nci,
 - Z-tel povinen přijmout opatření k zabránění izolace Z-nce a zajistit možnost pravidelného setkávání s ostatními Z-nci, *požádá-li o to Z-nec*
(*pozměňovací návrh k novele*)
-
- (pův. návrh: Nutno zajistit srovnatelné pracovní podmínky - zákaz znevýhodnění a zvýhodnění Z-nce – bylo vypuštěno)

- Zákonná úprava podmínek využívání informačních technologií :
- Z-tel povinen:
 - zajistit (*nainstalovat a pravidelně udržovat – vypuštěno*) technické a programové vybavení pro výkon práce (s výjimkou používání vlastního vybavení Z-nce)
 - zajišťovat ochranu údajů dálkovým přenosem dat (software)
- Z-nec povinen počínat si tak, aby chránil data a údaje související s výkonem jeho práce
- Shora uvedené se nepoužije, pokud výkon práce mimo pracoviště Z-tele jen výjimečně

- Zachována úprava současného § 317 se změnou + **doplňen**
§ 317a (specifika Z-nců, kteří si sami rozvrhují prac. dobu):
 - Na pracovněprávní vztahy Z-nce, který vykonává práci mimo pracoviště zaměstnavatele, s dohodou o výkonu sjednané práce *v pracovní době, kterou si Z-nec sám rozvrhuje*, se vztahuje ZP s výjimkami:
 - a) na Z-nce se *nevztahuje úprava rozvržení pracovní doby*, prostoju ani přerušeni práce způsobené nepříznivými povětrnostními vlivy,
 - b) *při jiných důležitých osobních překážkách* v práci Z-nci *nepřísluší náhrada mzdy nebo platu*, nestanoví-li prováděcí právní předpis jinak (tj. s výjimkou svatby, úmrtí příbuzného a přestěhování)
 - vždy přísluší náhrada mzdy/platu při dočasné pracovní neschopnosti (nutno stanovit rozvržení prac. doby do směn)

c) při odměňování Z-nce se nepoužijí ust. § 114, § 115 odst. 1 a odst.2, § 116-118, § 125-130 a § 135 odst. 2 a 3 ZP

- tj. nepřísluší *mzda*, náhradní volno ani příplatky za práci přesčas, ve svátek, v sobotu a neděli, za noční práci (nově) a ve ztíženém prac. prostředí

- nepřísluší příplatky k *platu* za noční práci, ani příplatky za práci v sobotu a v neděli, plat a příplatek za přesčas, ani náhr. volno za přesčas, přípl. za ztížené prac. prostředí, zvláštní příplatek, příplatek za rozdělenou směnu

- nepřísluší náhradní volno ani příplatek za práci ve svátek

• **náhrada mzdy za svátek, kdy v důsledku svátku práce odpadla, však Z-nci náleží!**

Připomínky a návrhy ze strany zaměstnavatelů:

- Možnost HO sjednat i po vzniku PP, ne pouze v PS nebo v DPP, DPČ, samostatnou dohodou/smlouvou
- u náhrad odlišit situace , kdy HO jako benefit pro Z-nce (se zajištěným místem na pracovišti), jako jeho volba (NEHRADIT)
X bez zajištění místa na pracovišti , z rozhodnutí Z-tele
- + možnost paušalizace náhrad
- povinnost rovného zacházení přiměřeně, v míře rozumné a možné
- zrušit povinnost „nainstalovat“ technické zařízení, přeformulovat informační povinnost Z-tele
- upravit problematiku cestovních náhrad (*nepřísluší*), možnost více míst výkonu práce
- daňová uznatelnost nákladů
- **Ošetřit problematiku BOZP** (nemožnost plnění všech pov. Z-tele), *možnost přenosu povinností na Z-nce*

Další hlavní změny dle připravované novely ZP

- Nový institut vrcholový řídicí zaměstnanec
- Změny v DPP, DPČ - evidence pracovní doby, právo na dovolenou
- Sjednání pravidelného pracoviště
- Výkon práce mimo pracoviště – úpravy HO
- Transparentní postup u konta pracovní doby
- Nová koncepce dovolené
- Změny v úpravě hromadného propouštění
- Změny v doručování
- Změny v převedení na jinou práci
- Změny v odměnách za pracovní pohotovost
- Omezení povinnosti vystavení zápočtového listu u DPP
- Změny při přechodu práv a povinností Z-tele
- Úprava stavění běhu promlč. lhůty v prac. práv. vztazích

Evidence pracovní doby

- Pracovní dobu Z-nců v pracovním poměru rozvrhuje Z-tel
 - Z-tel je povinen rozvrhovat Z-ncům stanovenou týdenní pracovní dobu do směn, s dodržením příslušných ustanovení ZP
 - O přesném rozvržení pracovní doby rozhoduje Z-tel, určuje Z-ncům začátek a konec směn
 - Z-nci povinni rozvržení pr. doby stanovené Z-telem dodržovat
- Informační povinnost Z-tele:*
- Neobsahuje-li prac. smlouva informace ..*údaj o týdenní prac. době a jejím rozvržení...*, musí být o nich Z-nec nejp. do 1 měs. od vzniku prac. poměru informován (§ 37 odst.1 písm. e) ZP)
 - **Novela § 37 odst.1 písm. e):** údaj o stanovené týdenní pracovní době a způsobu jejího rozvržení včetně délky vyrovnávacího období, pokud je uplatněno nerovnoměrné rozvržení

- Jednou ze základních povinností Z-tele je také povinnost vést evidenci pracovní doby Z-nců (§ 96 ZP)
- ZP výslovně stanoví, že Z-telé jsou povinni v evidenci pracovní doby jednotlivých Z-nců vyznačit začátek a konec:

odpracované

- směny

- práce přesčas

(včetně té, za kterou bylo poskytnuto náhradní volno, případně té, která je již na základě sjednání zahrnuta ve mzdě),

- další dohodnuté práce přesčas,

- noční práce,

- doby v době pracovní pohotovosti,

- a dále evidenci pracovní pohotovosti, kterou Z-nec držel

- Na žádost Z-nce je Z-tel povinen umožnit Z-nci nahlédnout do jeho účtu pracovní doby nebo evidence pracovní doby a do jeho účtu mzdy
a pořizovat si z nich výpisy, popřípadě stejnopisy na náklady Z-tele
- Porušování povinností Z-tele při vedení zákonem požadovaných údajů evidence práce může být posuzováno jako správní delikt nebo přestupek
- Zpřesněné, resp. nové správní delikty/přestupky novelou v ZIP
- Inspekce práce může uložit sankci až do výše 400.000 Kč Z-teli, který evidenci pracovní doby a prac. pohotovosti nevede nebo vede neúplnou , nebo neuchovává evidenci po stanovenou dobu

Pracovní doba – další změny dle novely

- Nově **vícesměnný prac. režim** – typicky 4 směnný
- Z-nci se vzájemně pravidelně střídají ve 3 *nebo více směnách* v rámci 24 h. po sobě jdoucích
- Nevyřešen problém překrývání směn – nadále překryv směn *nesmí být delší než 1 hodina*
- Upřesnění u stanovené zkrácené týdenní pr. doby – zkrácené kol. sml. nebo vnitřním předpisem = *považuje se za stanovenou týdenní pracovní dobu*
- **§ 84 ZP** – seznámení s písemným rozvrhem směn nebo s jeho změnou nejp. 2 týdny (u konta prac. doby 1 týden) před začátkem období, pokud se nedohodnou na jiné době seznámení, *kteřá však nesmí být kratší než 2 dny*

Pracovní doba – pružná pracovní doba

- § 85, § 95
 - zařazena do nové Hlavy III. – *Zvláštní pracovní režimy* (spolu s kontem pracovní doby)
- Nově upřesněno, že Z-nec je povinen odpracovat základní pracovní dobu *podle předem stanoveného rozvrhu pracovní doby*
- § 95 – *nový odst. 2* : Při uplatnění pružného rozvržení pracovní doby může Z-tel po Z-nci požadovat pracovní pohotovost pouze v době mimo časové úseky základní a volitelné pracovní doby

Pracovní doba - minimální nepřetržitý denní odpočinek

- § 90 ZP – nový pojem: *Nepřetržitý denní odpočinek* (namísto nepřetržitého odpočinku mezi dvěma směny)
- + nová povinnost Z-tele: Z-nci *poskytnout* nepřetržitý denní odpočinek (namísto současného „rozvrhnout pracovní dobu tak,..“)
 - Délka odpočinku stejná: 11 hod /12 hod. mladistvý Z-nec/ během 24 hod. po sobě jdoucích
 - Možné zkrácení až na 8 hod. – nově uvedeno i konto prac. doby
- Nové možnosti sankcí dle ZIP (§ 28 odst. 1 písm. l) zák.č. 251/2005 Sb.) : pokuta *za neposkytnutí* nepřetržitého denního odpočinku – až 1 mil. Kč

Pracovní doba - minimální nepřetržitý odpočinek v týdnu

- § 92 ZP – nová povinnost Z-tele: Z-nci *poskytnout* nepřetržitý odpočinek v týdnu tak, aby Z-nec měl nepřetržitý odpočinek v trvání alespoň 35 hodin a mladistvý zaměstnanec v trvání alespoň 48 hodin.
 - (namísto současného „*rozvrhnout ...*“)
- Délka odpočinku se nemění ,
 - posuzována během 24 h. po sobě jdoucích
- Nové možnosti sankcí dle ZIP (zák.č. 251/2005 Sb.) : pokuta za neposkytnutí nepřetržitého odpočinku v týdnu – až 1 mil. Kč

Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr a evidence pracovní doby

Změny dle novely ZP 2017:

- změny rozvrhování a evidence pracovní doby
- DPČ – max. přípustný rozsah práce bude možné posuzovat nejdéle za období 26 týdnů po sobě jdoucích (kol. sml. lze rozšířit na 52 týdnů)
- Z-tel nadále není povinen rozvrhovat prac. dobu před výkonem práce písemným rozvrhem
- Délka směny nesmí přesáhnout 12 hod. (směna = odpracovaná doba)
- Mladiství Z-nci výkon práce max. 8 hod, celkem max. 40 hod. týdně u všech Z-telů

- Dle navrhované úpravy budou i u DPP a DPČ *povinné přestávky na jídlo a oddech a bezpečnostní přestávky*
- Nově nutno dodržet nepřetržitý denní odpočinek a odpočinek v týdnu
- Uplatní se standardní úprava noční práce
- Nově povinnost Z-tele vést evidenci odpracované doby a noční práce
- Za porušení povinnosti možná pokuta až 400 tis. Kč

- *Předložen pozměňovací návrh: vypustit povinnost Z-telů evidence práce u DPP a DPČ*

Závěrečné shrnutí

- V dnešním semináři se posluchači seznámili s výhodami homeworkingu. Zabývali jsme se rovněž hlavními rizikovými oblastmi homeworkingu a základním úskalím tohoto způsobu výkonu práce.
- Stávající právní úprava je stručná a nedostatečná, nutno bližší podmínky homeworkingu sjednat. Zaměstnavatel hradí náklady související s výkonem práce.
- Problematické zajištění splnění všech povinností, zejm. BOZP
- **Nová pravidla** v rámci chystaných změn právní úpravy koncepční **novelou zákoníku práce přinesou jen částečnou nápravu a neúplné řešení** nejpálčivějších nejasností a požadavků praxe – **stále neřešeny povinnosti a odpovědnost v oblasti BOZP**, ani problematika zajištění pracovních podmínek v místě výkonu práce Z-telem .
- Známe i další hlavní změny v rámci připravované novely ZP.

Děkuji za pozornost!

© 2017 JUDr. Marilla Kokešová, advokátka
mob.: 603 156 623
kokesovam@kokesova-advokat.cz

Tento seminář pořádá
Nakladatelství FORUM s.r.o., divize školení a vzdělávání
Střelničná 1861/8a, Praha 8
tel: +420 251 115 576
fax: +420 251 512 422
office@forum-media.cz
www.forum-media.cz